

نکته پس تأسف آوری که اوان ورودم بانجوزه مشاهده نمودم تکام محصلین دبیرستان و کلاسهای ۵ و ۶ دبستانها بود بزبان ترکی! وقتی در صحن دبیرستان و یا درخیابان با هم باین زبان مکالمه نمودند بدیهی است در منزل و یا جاهای دیگر که محصلین نزد هم نیستند يك کلمه فارسی تکام نخواهند نموده. چون چند روز در کلاسها و صحن دبستان با محصلین بومی فوق الذکر مکالمه نمودم دیدم خیلی کم میتوانند فارسی تکام نمایند در ضمن مطالعه چند روزه و مسافرتی که بجوزه شاهپور و خوی و ماکو نمودم معلوم شد عادت این است که آقایان نمایندگان معارف ولایات تابعه رؤسای دبیرستانها مدیران دبستانها و کلیه دبیران و آموزگاران آنانیکه بومی هستند عموماً و آنچه هم غیر بومی میباشد مختصری که تکام ترکی را فرا گرفته اند با اهالی و غیره در همه جا صحبت نموده و مینمایند. مثلاً دیده‌ام باشخصی ترکی صحبت نموده‌اند ولی همان شخص با بنده فارسی صحبت مینماید و بخوبی هم میتواند ادای مقصود بنماید! بزرگترین دلیل اینجانب برای اثبات نکات مهم فوق صرف نظر از محصلین که فوقاً اشاره شد این است که مستخدمین جزء معارف و مدارس این حوزه صدها نودونه ابدأ بتکام بزبان ملی آشنا نیستند در حالیکه اغاب آنها چندین سال است در دبیرستان و یا دبستان و یا در اداره معارف مشغول خدمت میباشد

آقای محترم. شما با اینکه در کلیه کلاسها و در دفتر خودتان و در مدرسه ایتلانی باخط جلی الصاق نموده اید که تکام بزبان ترکی ممنوع است متأسفانه عملاً و اعظ غیر متعظ بود اید. اینک با ذکر این مقدمه **مقدمات** ذیل را که بزرگترین وظیفه شما میباشد داده و جداً اجرای کلیه مقام آنرا انتظار دارم.

۱- شخصاً کوشش نمائید که در همه جا فارسی صحبت نمایند

۲- مراقبت کنید که محصلین و محصلات در تمام مواضع و محلی القوه فارسی تکام نمایند

۳- اعلاناتی (تکام بزبان ترکی ممنوع است) را از کلاسها برداشته و بدحصاین اینطور تذکر دهید که چون شما بزبان ترکی را بلد هستید محتاج تمرین نیستید ولی فارسی را که زبان ملی است یا خوب بلد نیستید و یا خیلی کم بلد هستید لذا همیشه و زیاد فارسی مکالمه نمائید تا فارسی را هم بروانی و خوبی ترکی مکالمه نمائید و بعبارة اخری از راه نصیحت و تشویق زبان ملی را ترویج نمائید

۴- بشاگردانی که خیلی سعی در مکالمه فارسی مینمایند جایزه بدهید

۵- همه روزه یک ساعت مخصوص مکالمه فارسی تعیین نمائید که تحت نظر معام آن کلاس بدحصاین مکالمه آموخته شود (این ماده اختصاص بدبستانها دارد)

۶- در موقع تحویل گرفتن دروس بیشتر اهمیت به بیان شاگرد دهید نه خواندن و نوشتن یا حساب کردن و غیره

۷- هفته دو روز عصرها جلسه مناظره و هفته دو روز جلسه کنفرانس از محصلین تشکیل داده و آنها را وا دارید نطق و بیان نمایند (این ماده اختصاص بدبیرستانها دارد)

در خاتمه اولاً مفاد این متحدالمال را فوراً اجرا نمائید تا بدانید هر عضوی که در اجراء این منظور بیشتر سعی نماید مورد تشویق واقع خواهد شد تا آنجا که در آتی او این شرط اعطاء اضافه حقوق اجرای مفاد این دستور میباشد بدیهی است اشخصی که تعامل و تسامح در اجراء کلیه مفاد این متحدالمال بنمایند مورد مواخذه و ایراد واقع گردیده و ممکن است بخدمت آنها خاتمه داده شود. وصول این متحدالمال را فوراً اطلاع و آقایان مدیران در هر ماه هم ضمن راپرت ماهیانه اقداماتی که نموده و نتایجی که گرفته اید مبسوطاً نکاشته هرگاه نظریات و پیشنهاد مفیدی هم بنظر شما رسید که اجرای این منظور مهم را سهل تر و سریع تر مینماید بنویسید

رئیس معارف و اوقاف ایزت غری آذربایجان تقی رهبر